

ਐਮ. ਐਮ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਟੀ. ਪੀ. ਐਸ ਮਾਨ ਜੇ. ਜੇ

ਜਗਤ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼, — ਜਵਾਬਦਾਤਾ

CWPNo 2007 ਦਾ 11441

25 ਜਨਵਰੀ, 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ 226—ਸਵਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਿਕ ਸਨਮਾਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ, 1980—ਐੱਸਐੱਸਐੱਸ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਦਾਅਵਾ — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਹਿ-ਕੈਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਜ਼ਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ—ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ-ਅਸਥਾਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ UOI ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ - ਅਸਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੀ ਦੋ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹਿ-ਕੈਦੀ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਛੱਡੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ, ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਰਤਾ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੇਲੋੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

(ਪਰਾ ੮)

ਗੁੰਮ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਐੱਸ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ, ਵਧੀਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕਾਉਂਸ।

ਚਾਰੂ ਤੁਲੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਲਈ।

ਟੀਪੀਐਸ ਮਾਨ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 26 ਮਾਰਚ, 1990 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P.6) ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਰਜ਼ੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਵੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ 1 ਜੁਲਾਈ, 2005 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ. 16) ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਛੱਡੇ ਅੰਦੋਲਨ/ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੱਤਿਆਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ 14 ਫਰਵਰੀ, T941 ਤੋਂ 13 ਅਗਸਤ, 1942 ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਵਤੰਤਰ ਸੈਨਿਕ ਸਨਮਾਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 1980 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਉਸਨੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਅਲਟੀਮੇਟ ਆਈ ਈਲੀ, 9 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ 1 ਅਗਸਤ, 1980 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਸਮੇਤ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(3) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ 26 ਮਾਰਚ, 1990 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸੁਤੰਤਰਤਾ

ਸੈਨਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜਾਂ ਅੰਡਰਗਰਜ਼ੀ ਰਿਹਾ; ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੌਰ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ। ਦੋ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਵੀ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 1993 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 13273 ਵੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1999 ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ^{ਇਸਦਾ} ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ। 22 ਮਾਰਚ, 1994 ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 12554 ਆਫ਼ 1993) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

13 ਫਰਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ 21 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 27 ਫਰਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬ-1-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1999 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1 ਜੁਲਾਈ, 2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੇਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(5) ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ 14 ਫਰਵਰੀ, 1941 ਤੋਂ 13 ਅਗਸਤ, 1942 ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੈਦ ਕੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਯੋਗ ਸਨ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 6 ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸੂਚੀ P.16 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ 9 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 1 ਅਗਸਤ, 1980 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲਗਭਗ 21 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਸਮੇਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 14 ਅਕਤੂਬਰ, 1999 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, - 16 ਫਰਵਰੀ, 2000 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਸਮੇਤ ਸਹਿ-ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਨੂੰ ਰੀਮਾਈਂਡਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਮਿਤੀ 9 ਅਕਤੂਬਰ, 2000 ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਅੱਤਲ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਮਿਤੀ 27 ਫਰਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸਹਿ ਕੈਦੀ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਜੁਲਾਈ 2005 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ।

(8) ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 9 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 1 ਅਗਸਤ, 1980 ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੋ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ 14 ਫਰਵਰੀ, 1941 ਤੋਂ 13 ਅਗਸਤ, 1942 ਤੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਦ ਰਹੇ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ. ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, - ਅਨੁਬੰਧ P.3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹਿ-ਕੈਦੀਆਂ, ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਝੱਲੇ ਗਏ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮਾਮੂਲੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਛੱਡੇ ਅੰਦੋਲਨ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਤਿਆਗ੍ਰਹਿ, ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋ ਯੋਗ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਤਾ ਹੁਣ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੇਲੋੜੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

(9) ਮੁਕੱਦ ਲਾਈ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਸਮੇਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1993 ਐਸਸੀ 2127

ਲੋੜੀਂਦੇ ਯੋਗਤਾ ਡੇਟਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹਨ:-

“ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ

ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢੇ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਜਿੱਥੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੱਚੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਇਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। 1985 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਸਵਤੰਤਰ ਸੈਨਿਕ ਸਨਮਾਨ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ”

(10) ਇਸ ਅਦਾਲਤ 11 ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਆਈ ਸਿੰਘ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2) ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਅਜਿਹਾ ਮਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰਿਹਾ।

(2) 1905(4) SCI 877

(1 1) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ. 6 ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ. 16 ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(12) ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੁਰੰਤ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਮੋਹ ਇੰਦਰ ਪਾਲ ਜੇ. ਜੇ
ਸੰ. 4475333 ਸਾਬਕਾ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ, — ਜਵਾਬਦੇਹ

2007 ਦਾ CWP ਨੰ. 7842

4 ਫਰਵਰੀ, 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾ. 226—ਫੌਜ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਯਮ — ਰੈਗੂ. 173, ਆਰਐਲਐਸ 7(ਬੀ) ਅਤੇ 7(ਸੀ), ਅੰਤਿਕਾ 11—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਾਂਕਣ- ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 4Schizo ਇਫੈਕਟਿਵ ਡਿਸਆਰਡਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ - 30% ਨਾਲ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਅਪਾਹਜਤਾ- ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਅਪੰਗਤਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ - ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਫਿਨ ਫਡਿੰਗ ਅਸਮਰੱਥਾ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਗਾੜ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ- ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਖੋਜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ -ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਫਾ I ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਮਿਲਟਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧ ਗਈ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।